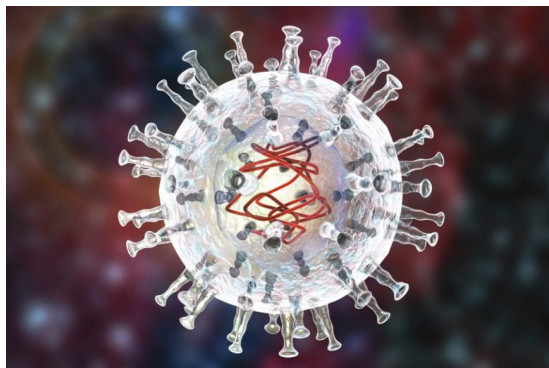

Trao đổi KHKT - Hoạt động ngành

VIỆT NAM, PHILIPPINES ĐẠT ĐƯỢC TIẾN BỘ VỀ VACCIN ASF

Jackie Linden, 9/6/2022

Trong những tuần gần đây, việc phát triển vaccin phòng bệnh dịch tả lợn châu Phi đã được thực hiện ở Việt Nam và Philippines.

Khi bệnh dịch tả lợn châu Phi (ASF) tiếp tục lây lan không ngừng trên khắp châu Âu, châu Phi và đặc biệt là châu Á, ngày càng có nhu cầu về một loại vaccin an toàn và hiệu quả chống lại căn bệnh này. Điều này sẽ giúp bảo vệ lợn nhà và lợn rừng, những vật chủ chính của virus ASF. Bệnh này không đe dọa trực tiếp đến sức khỏe con người, tuy nhiên những tổn thất nghiêm trọng mà nó mang lại có thể tác động xấu đến sinh kế của người chăn nuôi, phá vỡ chuỗi cung ứng và tăng giá thịt lợn.

Tuần trước, bản tin Vietnam Plus đã đưa tin rằng không phải một mà hai loại vaccin ASF dự kiến sẽ được cho phép sản xuất thương mại trong năm nay.

Nguồn tin này cho biết vào đầu năm 2019, virus lần đầu tiên được phát hiện trong nước và nó đã lây lan sang tất cả 63 tỉnh và thành phố của cả nước. Hơn sáu triệu con lợn đã bị tiêu hủy và chi phí ước tính lên đến 30 nghìn tỷ đồng (1,3 triệu đô la Mỹ).

Mặc dù báo cáo không thường xuyên nhưng

ASF vẫn tiếp tục gây thiệt hại đáng kể cho đàn lợn Việt Nam. Trong ba tháng đầu năm nay, 562 ổ dịch đã được xác nhận ở 42 tỉnh của cả nước. Đây là thông tin cập nhật mới nhất về tình hình ASF ở châu Á từ Tổ chức Nông lương Liên hợp quốc.

Gần đây, Việt Nam đã cho phép bán thương mại NAVET-ASFVAC. Việc phát triển loại vaccin này - vaccin đầu tiên trên thế giới chống lại ASF - đã được bắt đầu vào đầu năm 2022 bởi Công ty cổ phần Thú y Navetco phối hợp với các chuyên gia Hoa Kỳ. Theo Vietnam Plus, các thử nghiệm trong phòng thí nghiệm của loại vaccin này cho thấy nó đã bảo vệ ít nhất 80% đàn lợn trong sáu tháng.

Tại Hoa Kỳ, một ứng cử viên vaccin ASF gần đây đã vượt qua các kiểm tra an toàn như một phần của tiến trình quy định.

Philippines có nhiều ổ dịch hơn và cũng đang thử nghiệm vaccin. Trong tháng qua, Philippines cũng đã báo cáo rằng việc thử nghiệm vaccin ASF đã cho kết quả khả quan. Vào tháng 5, Hãng thông tấn Philippines (PNA) đưa tin rằng loại vaccin này đang chuyển sang giai đoạn thử nghiệm tiếp theo. Ở giai đoạn này, lợn đã được tiêm phòng sẽ được chuyển đến các chuồng có chứa mầm bệnh ASF. Kết quả sơ bộ dự kiến được công bố vào cuối tháng này, theo các nhà tổ chức thử nghiệm gồm Bộ Nông nghiệp và Công ty Robina.

Vào cuối tháng, cùng một nguồn tin đã báo cáo rằng Bộ Khoa học và công nghệ (DOST) của quốc gia và một nhà khoa học của Đại sứ quán Hoa Kỳ đang tìm kiếm các cơ hội để hợp tác trong việc chẩn đoán ASF. Mục tiêu của sự hợp tác này là cải thiện các bộ công cụ phát hiện và làm cho chúng rẻ hơn.

Theo PNA, một phòng thí nghiệm di động đã được triển khai ở Mindanao để hỗ trợ các nỗ lực kiểm soát sự lây lan của ASF. Đây nhanh tiến độ kiểm tra các trường hợp nghi ngờ sẽ dẫn đến số lượng động vật bị tiêu hủy ít hơn.

Theo một quan chức DOST, giá thịt lợn tăng là động lực chính cho các nỗ lực kiểm soát dịch bệnh ASF ở Philippines. Đã có 12 cộng đồng có ca nhiễm ASF vào tháng trước.

Các báo cáo chính thức mới nhất từ cơ quan thú y quốc gia cho thấy thêm 250 trường hợp nhiễm ASF mới tại 86 địa điểm. Đây là thông báo gần đây cho Tổ chức Thú y Thế giới (WOAH).

Trong số những đợt bùng phát mới nhất này, 66 ổ dịch xảy ra ở 9 tỉnh Mindanao và 20 ở 10 tỉnh thuộc Luzon. Tất cả đều được xác nhận trong khoảng thời gian từ ngày 1 tháng 3 đến ngày 8 tháng 4, và đàn lợn trong thôn bị ảnh hưởng. Số lượng ổ dịch ở hai khu vực này đã lên hơn 850, với hơn 482.000 con lợn bị ảnh hưởng trực tiếp.

Các trường hợp ASF đầu tiên ở Nepal

Nepal đã báo cáo trường hợp ASF đầu tiên.

Kể từ cuối tháng 3, virus đã được phát hiện tại 10 địa điểm, theo thông báo của WOAH. Tất cả đều ở tỉnh Bagmati - 1 trong 9 thành phố trực thuộc trung ương. Cho đến nay, đã có tổng số 5.167 con lợn bị ảnh hưởng trực tiếp bởi dịch bệnh, trong đó có 3.370 con chết.

Các nhà chức trách đã cho rằng sự lây lan của virus là do thức ăn sử dụng cho đàn lợn.

Tại Hàn Quốc

Hàn Quốc báo cáo nhiều trường hợp ASF hơn ở lợn rừng.

Từ giữa tháng 4 đến ngày 9 tháng 5, thêm 63 con lợn rừng được xét nghiệm dương tính với virus ASF ở Hàn Quốc được tìm thấy ở các tỉnh Gangwon, Bắc Chungcheong và Gyeonggi, với 1.022 con lợn dương tính với virus được báo cáo cho WOAH.

Vào cuối tháng 5, những người chăn nuôi lợn của Hàn Quốc đã báo cáo rằng các trường hợp ASF mới ở lợn rừng đã không được công bố trên

toàn quốc. Trong năm nay, số trường hợp được xác nhận (đã ở mức 738) có thể sẽ vượt qua con số 964 trường hợp năm 2021.

Theo nguồn tin này, tổng số ca mắc trên lợn rừng ở Hàn Quốc đã lên tới 2.619 con (tính đến ngày 7/6).

Vào ngày 21 tháng 5, các trường hợp đầu tiên ở lợn nội của Hàn Quốc đã được báo cáo. Một trang trại với 1.175 con ở Gangwon - 1 tỉnh ở phía bắc Hàn Quốc đã bị nhiễm bệnh.

Các trường hợp ASF khác được xác nhận ở Bhutan, Thái Lan

Kể từ khi ASF quay trở lại Bhutan vào giữa tháng 4, số lượng lợn bị ảnh hưởng đã tăng lên 1.008 con. Theo các báo cáo gần đây của WOAH, con số này bao gồm thêm 423 loài động vật tham gia vào quá trình giảm dân số tại một điểm bùng phát. Đây là một ngôi làng ở huyện Chukha, gần biên giới với bang Tây Bengal của Ấn Độ.

Vào tháng 11 năm 2021, Thái Lan xác nhận các trường hợp ASF đầu tiên.

Dựa trên các thông báo mới nhất cho WOAH, số lượng ổ dịch được xác nhận đã lên đến 89, với hơn 820 trường hợp trong số 2.864 con lợn. Tất cả những con lợn này được cho là trong đàn phi thương mại.

Ba đợt bùng phát gần đây nhất được báo cáo với WOAH bắt đầu trong nửa đầu tháng năm. Trong khi hai đàn bị ảnh hưởng ở các tỉnh phía Nam, đàn còn lại ở Đông Bắc Thái Lan.

ASF tại Ấn Độ

Truyền thông địa phương đưa tin dịch bùng phát ở 3 bang của Ấn Độ.

Trong khi WOAH chưa được thông báo về tình hình ASF ở Ấn Độ, các phương tiện truyền thông địa phương tiếp tục đưa tin dịch bùng phát trên diện rộng ở phía đông bắc nước này.

Ở bang Mizoram, tình hình được mô tả là “thảm khốc” (theo bản tin India Today). ASF đã bị cho là nguyên nhân gây ra cái chết của hơn 37.000 con lợn ở đó, và Bộ trưởng được cho là đang chuẩn bị ban bố tình trạng khẩn cấp. Kể từ những trường hợp đầu tiên vào tháng 3 năm

2021, các đợt bùng phát đã ảnh hưởng đến hơn 50 ngôi làng ở bảy huyện của Mizoram. Hơn 14.000 con vật khác đã bị tiêu hủy như một phần của nỗ lực hạn chế sự lây lan của dịch bệnh.

Trong tuần qua, một đợt bùng phát đã xảy ra ở bang Manipur lân cận - cũng ở phía đông bắc của Ấn Độ. Khoảng 80 con lợn đã bị tiêu hủy tại trang trại ở quận Kamjong, theo báo Hindustan Times. Khi các cuộc điều tra đang được tiến hành để xác định nguồn lây nhiễm, việc di chuyển lợn và các sản phẩm của chúng trong khu vực bị cấm.

Trong khi đó, chăn nuôi lợn đã bị cấm vào cuối tháng 5 ở Sikkim. Tờ báo Indian Express đưa tin, các biện pháp này được đưa ra sau khi ASF được phát hiện ở bang này. Tại các huyện khác nhau của Bắc Sikkim, 117 con lợn được báo cáo đã chết vì ASF trong hai tháng trước đó.

Đài Loan cảnh báo ASF

Trước một lễ hội lớn vào tuần trước, các nhà chức trách của Đài Loan đã tăng cường các biện pháp để ngăn chặn các sản phẩm thịt lợn nhập khẩu.

Theo báo Focus Taiwan, Lễ hội Thuyền rồng được đánh dấu bằng việc tặng quà. Tính đến cuối tháng 5, cơ quan hải quan của lãnh thổ đã bắt giữ gần 240 kg thịt lợn bất hợp pháp trong năm nay. Khoảng một nửa số bưu kiện này đến từ Trung Quốc (bao gồm cả Hồng Kông). Trong số 226 bưu kiện bị thu giữ, 28 bưu kiện có kết quả xét nghiệm dương tính với virus ASF.

Trong khi việc kiểm tra các bưu kiện gửi qua đường bưu điện và hàng hóa nhập khẩu được đẩy mạnh, các nhà chức trách của Đài Loan nhắc nhở du khách và người dân rằng việc mang các sản phẩm từ lợn vào lãnh thổ là bất hợp pháp và sẽ bị phạt nặng.

Tình hình ASF ở Trung Quốc được giải quyết

Trong những ngày gần đây, cơ quan thú y của Trung Quốc đã tuyên bố với WOAHA rằng 15 đợt bùng phát dịch ASF trước đó đã được “giải quyết”.

Bao gồm 14 tỉnh và các vùng đặc biệt, có tổng số 39 ổ dịch đã được xác nhận, ảnh hưởng trực tiếp là gần 55.000 con lợn. Trong số các ổ dịch

hiện đã đóng cửa này, đợt bùng phát đầu tiên là vào tháng 10 năm 2018 tại tỉnh Sơn Tây. Tháng 12 năm 2021 là ngày cuối cùng trong số những ngày đóng cửa của loạt bệnh này, sau khi bùng phát đơn lẻ ở Hải Nam và Hà Bắc.

Trong số tất cả các đợt bùng phát, 14 ổ dịch được phát hiện tại các cơ sở được mô tả là trang trại trong thông báo của WOAHA. Các đàn cá thể bị ảnh hưởng có phạm vi từ 165 đến gần 10.000 con. Trong khi có bốn ổ dịch bùng phát như vậy ở vùng Duy Ngô Nhĩ Tân Cương, bảy tỉnh khác, mỗi tỉnh chỉ báo cáo một hoặc hai ổ dịch. Cũng có kết quả xét nghiệm dương tính với virus ASF trong giai đoạn này là chín đàn gia súc thả vườn ở năm tỉnh.

Mười lăm con lợn đã được phát hiện tại các trạm kiểm soát đường cao tốc và các cơ sở kiểm dịch ở sáu tỉnh/khu vực. Các cơ quan này đã được các nhà chức trách thiết lập để ngăn chặn sự lây lan của vi rút ASF trên khắp đất nước ở những con lợn bị nhiễm bệnh.

Cuối cùng, một đợt bùng phát ở tỉnh Giang Tô vào tháng 4 năm 2020 đã ảnh hưởng đến 17 con lợn tại một cơ sở được mô tả là “khác”.

ASF được phát hiện ở lợn rừng Hồng Kông

Ở Hồng Kông, một đợt bùng phát mới đã bắt đầu ở lợn rừng.

Theo thông báo chính thức của WOAHA, một con lợn rừng bị bệnh mà công chúng báo cáo đã được phát hiện đã chết ở khu vực Sai Kung vào cuối tháng năm. Trong số các trại heo được giám sát chặt chẽ, có một trại nằm trong phạm vi 3 km tính từ thân thịt bị nhiễm bệnh.

Từ tháng 9 năm 2021 đến tháng 2, có tổng cộng 9 con lợn rừng được xét nghiệm dương tính với virus ASF tại ba địa điểm khác trong khu vực Hồng Kông.

*Người dịch: **Đậu Ngọc Hà** theo New and analysis for the global animal feed industry.*